

Dokumentin sisältö

TIIVISTELMÄ

JOHDANTO

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021 - 2025

1 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2025 - 2029

2 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

3 Hyvinvointisuunnitelma

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

4 Suunnitelman laatijat

5 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

muhos[®]

LAAJA HYVINVOINTIKERTOMUS 2025-2029

TIIVISTELMÄ

INFOGRAAFI MUHOS

HYTE-KERROIN

15,2

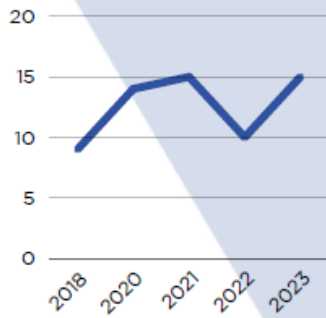
NUOLEN SUUNTA VRT. 2022

FAKTA

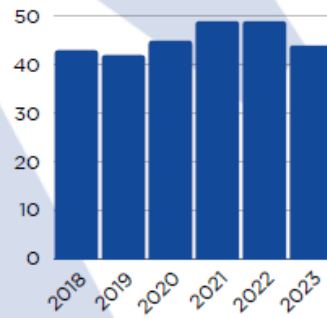
- Kouluista **50 %** on pitkät **liikuntavälitunnit**.
- Liikkumattomuuden kustannukset 1,1 miljoonaa.
- Kunnassa **järjestetään** maksutonta **liikuntaneuvontaa**.
- Urheiluseurojen määrä 14.

HYTE-KERROIN €/ASUKAS

8.LUOKKALAISET, JOILLA ON HEIKKO FYYSINEN TOIMINTAKYKY

HUOMIOT VRT. 2022 INFOGRAAFEIHIN

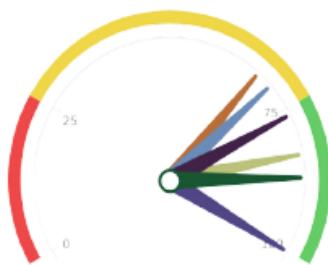
- HYTE-kerroin noussut
- 8.luokkalaisten MOVE-tuloksissa kehitettävää

ASUKASLUKU

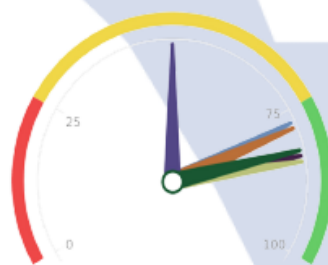
8 827

LIIKUNTA TEAVIISARI 2022

■ Huono tulos ■ Parannettavaa ■ Hyvä tulos

LIIKUNTA TEAVIISARI 2024

■ Huono tulos ■ Parannettavaa ■ Hyvä tulos

- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Osallisuus
- Muut ydintoiminnot

POPLi

Lähteet:
THL Soskanet 2023, THL TEAVIISARI 2024,
Liikuntaneuvonta.fi 2023, Seuratietokanta 2023, UKK-
instituutti, Liiku.fi: Rajattomasti liikuntatietoa -ajasta 2023
Karttakuvaa ©Tilastokeskus 2021

JOHDANTO

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä, johon kuntalaki (410/2015) 1 § ja terveydenhuoltolaki (1326/2010) 12 § velvoittavat. Kuntalain mukaan kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen on kunnan keskeinen perustehtävä. Terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia seuraamaan asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin.

Kuntien tulee lakisääteisesti laatia säännöllisin väliajoin hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, joiden avulla seurataan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Valtuustolle laaditaan kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus. Tämän lisäksi kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain. Hyvinvointikertomus ja vuosittaiset hyvinvointiraportit sisältävät katsauksen kuntalaisten hyvinvointiin ja siihen vaikuttaviin tekijöihin, suunnitelman kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä sekä arvion toteutuneesta hyvinvoinnin edistämistoiminnasta ja hyvinvointipolitiikasta.

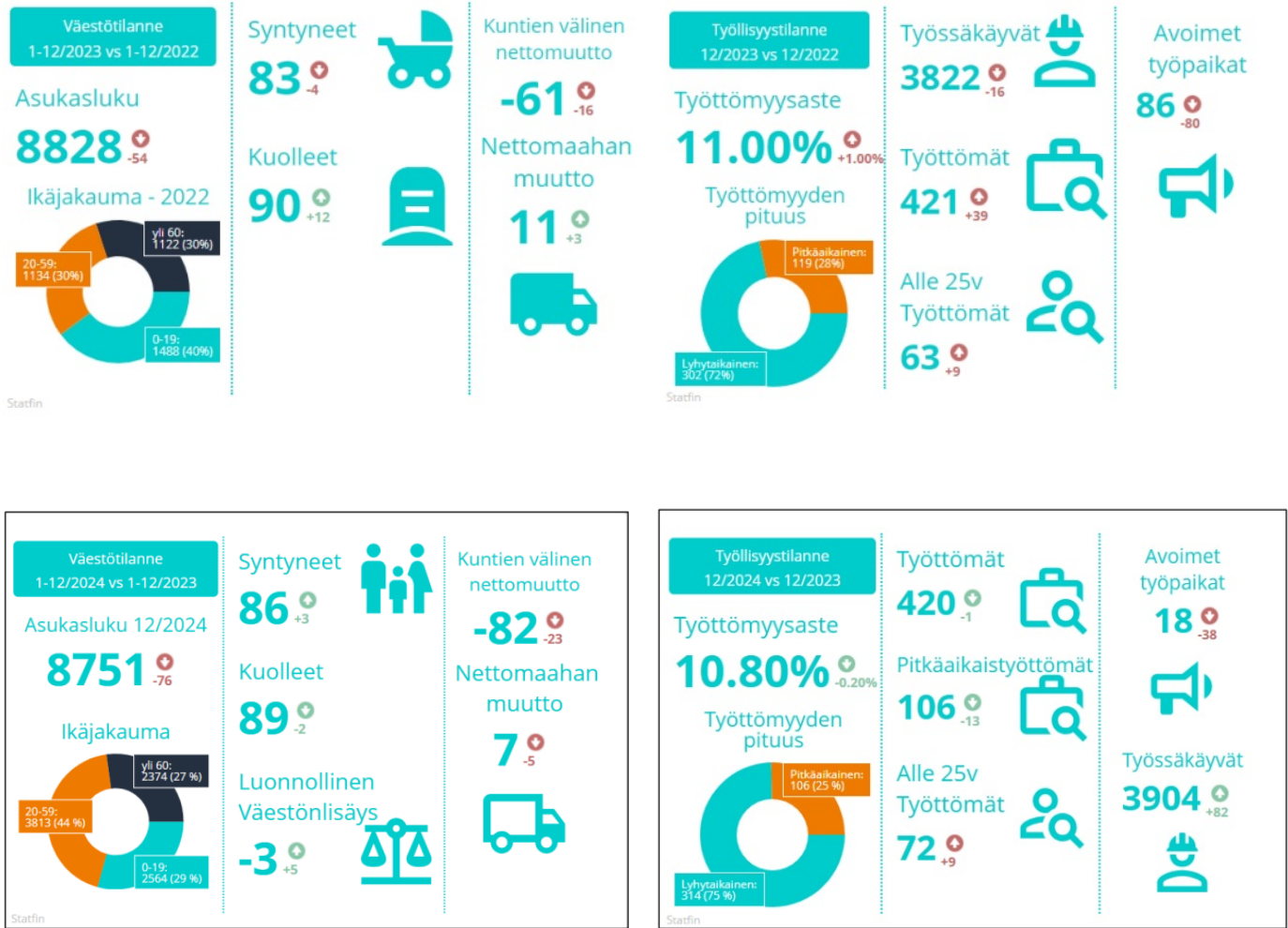
Muhoksen kunnassa hyvinvointityötä koordinoi kunnan johtoryhmä, joka toimii myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) työryhmänä. Johtoryhmä koostuu kunnanjohtajasta sekä toimialajohtajista, liikunta- ja hyvinvointipäälliköstä, henkilöstöpäälliköstä, elinkeinopäälliköstä ja talousjohtajasta. Puheenjohtajana toimii kunnanjohtaja, ja sihteerinä toimii viestintäpäällikkö. Johtoryhmä kokoontuu kerran viikossa käsittelemään ja valmistelemaan ajankohtaisia asioita, mukaan lukien hyvinvointiin ja terveyteen liittyviä teemoja. Tämä poikkihallinnollinen lähestymistapa varmistaa, että hyvinvointityö on integroitu osaksi kunnan kaikkia toimintoja.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunnan tehtävät

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimintaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Lautakunnan toimialana kulttuuri, liikunta, nuoriso ja kirjasto. Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunnan tehtävänä on

- Kulttuuripalveluiden, liikuntapalveluiden, kirjastopalvelujen ja nuorisopalvelujen järjestäminen ja kehittäminen
- Hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelman valmistelu, hyvinvointitavoitteiden valmistelu ja niiden toteutumisen seuranta
- Hyvinvoinnin tilannekuvan muodostaminen ja seuranta
- Kunnan ja hyvinvointialueen välisen yhteistyön ohjaaminen hyvinvoinnin edistämässä
- Osallisuusohjelman ohjausryhmän toiminta ja nimeäminen kaksivuotiskaudeksi, osallisuusohjelman päivittäminen ja toteuttaminen sekä kolmannen sektorin ja muiden hyvinvointia edistävien sidosryhmien yhteistyön koordinointi ja harkinnanvaraiset avustukset
- Kunnan sisäisen hyvinvoinnin edistäminen, yhteensovittaminen ja seuranta
- Hyvinvoinnin edistämisen kumppanuussopimusten valmistelu

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021 - 2025

Palvelut

- Muhos tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet ulkoiluun ja luonnossa liikkumiseen, esimerkiksi Oulujokivarren alueilla, metsissä ja retkeilymahdollisuuksissa.
- Kunnan tarjoamat peruspalvelut, kuten päiväkodit, koulut ja terveydenhuolto, ovat helposti saavutettavissa
- Kunnan hyvinvointipalvelut, kuten liikunta- ja kulttuuripalvelut, tarjoavat monenlaista aktiviteettia ja tukea asukkaille.
- Muhos houkuttelee yrittäjiä tarjoamalla yrittäjyystävällistä ympäristöä ja yrityspalveluja.
- Muhoksen kunnan etäisyys Oulun keskustasta on noin 35 kilometriä, ja se tarjoaa erinomaiset yhteydet valtatie 22:n kautta.
- Oulun kaupungin joukkoliikenne tarjoaa bussiyhteyksiä Muhokselle
- Muhoksella on rautatieasema ja junia kulkee päivittäin säännöllisesti. Ne tarjoavat yhteyksiä kattavasti ympäri Suomea.

Muhoksen kuntastrategia 2022-2025. Saatavissa: <https://muhos.fi/muhoksen-kunta/talous-ja-strategiat/kuntastrategia>

1. Väestö

Muhoksen kunnan väestö vuonna 2021 8909, vuonna 2022 8882 ja vuonna 2023 8827.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023	2024
Väestö 31.12. info ind. 127	Muhos	yhteensä	8 909	8 882	8 827	8 749
Väestöennuste 2030 (laskettu 2024) info ind. 746						8 602

Väestö 31.12 ([Sotkanet](#) 5.5.2025)

Muhoksen väestö on ollut melko vakaa viime vuosina, mutta on vähentynyt vuodesta 2021. Väestön vähentyminen Muhoksella on ollut melko pientä ja ennustetut väestöluvut vuodelle 2030 (8602) osoittavat, että väestökehitys on tasoittumassa. Väestön väheneminen voi johtua useista tekijöistä, kuten muuttoliikkeestä, syntyvyyden ja kuolleisuuden suhteesta, ja väestön ikääntymisestä. Muhoksella voi olla vuonna 2024 annetun vuodelle 2030 väestöennusteen mukaan odotettavissa vakaa mutta maltillinen väestön väheneminen.

Kuntien välinen nettomuutto/ 1000 asukasta

Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023
Kempele	yhteensä	8,5	2,7	6,2
Liminka		-8.7	-3.0	-10.0
Lumijoki		-11.3	-15.0	-4.5
Muhos		-2.6	-5.1	-6.7
Tyrnävä		-12.6	-8.2	-11.0

[Sotkanet](#) 5.5.2025

Muhoksella on ollut negatiivinen nettomuutto vuosina 2021–2023, mikä tarkoittaa, että sieltä on muuttanut enemmän väkeä pois kuin sinne on muuttanut.

Syntyvyys ja kuolleisuus

Väestön väheneminen voi myös johtua luonnollisesta väestömuutoksesta, eli syntyvyyden alhaisuudesta ja kuolleisuuden korkeudesta. Väestön väheneminen voi vaikuttaa kunnan talouteen ja palveluihin, sillä vähemmän asukkaita tarkoittaa myös vähemmän verotuloja.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023	2024
Elävänä syntyneet info ind. 1315	Muhos	yhteensä	93	87	83	86
Kuolleet, lkm info ind. 2436			72	78	91	90

[Sotkanet](#) 5.5.2025

Vuonna 2021 syntyi 93 lasta, mutta vuonna 2023 määrä oli jo 83. Tämä voi viitata siihen, että syntyvyys on vähentynyt kunnassa, mikä voi osaltaan vaikuttaa väestön vähenemiseen, etenkin jos syntyvyys ei riitä kompensoimaan kuolleisuuden määrää. Kuolleisuus on kasvanut tarkastelujakson aikana, sillä vuonna 2021 kuolleita oli 72, mutta vuonna 2023 määrä oli noussut 91:een. Tämä voi viitata väestön ikääntymiseen, sillä vanhempien ikäryhmien kuolleisuus voi olla suurempaa.

Ennuste 2030 ja 2040

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2024
Väestöennuste 2030 (laskettu 2024) info ind. 746	Muhos	yhteensä	8 602
Väestöennuste 2040 (laskettu 2024) info ind. 751			8 443

Muhoksen väestöennusteet vuodelle 2030 ja 2040 viittaavat siihen, että väkiluku tulee pienenemään, mutta lasku ei ole kovin nopeaa. Väestön väheneminen voi jatkua, jos muuttoliike pysyy samalla tasolla ja syntyvyys alhaisena. Näihin muutoksiin varautuminen on tärkeää ja tulisi kehittää keinoja väestönkehityksen tukemiseksi, kuten houkuttelevien työpaikkojen, palvelujen ja elinolosuhteiden parantamiseksi.

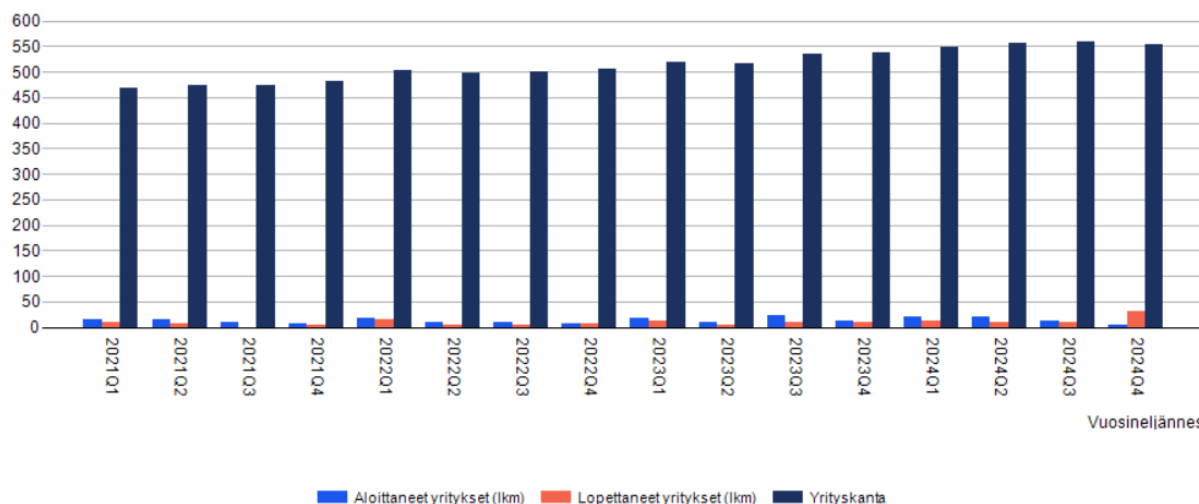
Sotkanet 5.5.2025

2. Elinvoima

Muhos sijaitsee lähellä Oulua ja Muhoksen paikalliset infrastruktuuripalvelut, kuten modernit koulut ja kunnalliset palvelut, tukevat alueen elinvoimaisuutta. Muhos yhdistää kaupungin lähellä olevan elämän mukavuudet ja maaseudun rauhan. Alueen elinvoima perustuu vahvasti toimivaan peruspalveluverkostoon.

Gini-kerroin mittaa tuloerojen tasoa, ja sen arvo vaihtelee nollan ja yhden välillä (tai 0–100, kun kerrotaan sadalla). Mitä suurempi Gini-kerroin, sitä epätasaisempi tulonjako on (Sotkanet). Muhoksen Gini-kerroin vuonna 2021 24,5, vuonna 2022 22,2 ja vuonna 2023 nousi takaisin 24,5. Tämä kertoo, että Muhoksella tuloterot ovat kasvaneet hieman vuoden 2022 ja 2023 välillä. Gini-kerroin on suurempi vuonna 2023, mikä tarkoittaa, että tulonjako on epätasaisempi verrattuna edelliseen vuoteen.

Yrityskanta, aloittaneet ja lopettaneet yritykset muuttujina Tiedot ja Vuosineljännes. Muhos, Yhteensä.

Tilastokeskus, StatFin, 5.5.2025.

Aloittaneiden yritysten määrä oli suurimmillaan vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä, jolloin 18 yritystä aloitti toimintansa. Sen jälkeen aloittaneiden määrä laski ja jäi matalaksi vuoden 2024 neljännekselle, jolloin vain 4 yritystä aloitti. Lopettaneiden yritysten määrä kasvoi merkittävästi vuonna 2022, erityisesti ensimmäisellä neljänneksellä, jolloin 14 yritystä lopetti toimintansa. Poikkeuksellisesti vuoden 2024 neljännestä neljänneksen aikana 31 yritystä lopetti toimintansa, mikä on selkeä poikkeama aikaisemmista neljänneksistä. Yrityskanta kasvoi vuoden 2021 lopun 482 yrityksestä vuoden 2023 loppuun 538 yritykseen. Vuonna 2024 yrityskannan kasvu hidastui, ja se laski hieman vuoden neljänneksen lopussa 553 yritykseen.

Työllisyys

Muhoksella sekä pitkäaikaistyöttömyys että yleinen työttömyys ovat vähentyneet vuosina 2021–2024. Pitkäaikaistyöttömyys on laskenut 4,0 %:sta 2,7 %:iin, mikä kertoo myönteisestä kehityksestä. Työttömyysaste on puolestaan pienentynyt 11,2 %:sta 9,2 %:iin, mutta lasku on ollut hitaampaa kuin pitkäaikaistyöttömyydessä. Kokonaisuudessaan alueen työmarkkinatilanne on parantunut.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023	2024
Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta info ind. 3562	Muhos	yhteensä	4,0	3,7	3,0	2,7
Työttömät, % työvoimasta info ind. 181			11,2	9,7	9,4	9,2

Sotkanet 5.5.2025

Pitkäaikaistyötön on työtön työnhakija, jonka työttömyys on kestänyt vähintään vuoden ilman keskeytystä. Työttömäksi lasketaan henkilö, joka ei ole työsuhteessa, ei ole päätoiminen opiskelija eikä toimi päätoimisesti yritystoiminnassa, mukaan lukien lomautetut työntekijät. Päätoimiset koululaiset ja opiskelijat eivät ole työttömiä (Sotkanet).

Työllistäminen vuonna 2024:

1. palkkatukityöjaksolla on ollut 13 henkilöä
2. velvoitetyöllistettyjä 2 henkilöä
3. kuntouttavassa työtoiminnassa /työkokeilussa 2 henkilöä

Kesätyösetelit

Muhoksen kunta työllistää vuosittain 16-17-vuotiaita muhoslaisia nuoria kesätyöhön määrärahojen puitteissa. Muhoksen kunta tukee Pohjois-Pohjanmaalla toimivia yrityksiä/yhdistyksiä muhoslaisten nuorten työllistämässä.

Vaihtoehdot nuoren kesätyölle ovat:

1. Kunnan kesätyöjakso, 2 vk
2. Kesätyösetelin tuki yritykseen tai yhdistykseen työllistymiseksi. Nuorella tulee olla työpaikka tiedossa seteliä haettaessa.
3. Kesäyritystuki 4H-yrityksen perustamiseksi.

<https://muhos.fi/tyo-ja-yrittaminen/tyollisyyspalvelut/kesatyot>

Vuonna 2022

myönnetty 66 kesätyöseteliä, joista 34 sai kesätyöpaikan, joka johti kesätyösetelin tilitykseen työnantajalle, eli 34/66.

Vuonna 2023

myönnetty 75 kesätyöseteliä, joista 50 sai kesätyöpaikan, joka johti kesätyösetelin tilitykseen työnantajalle, eli 50/75.

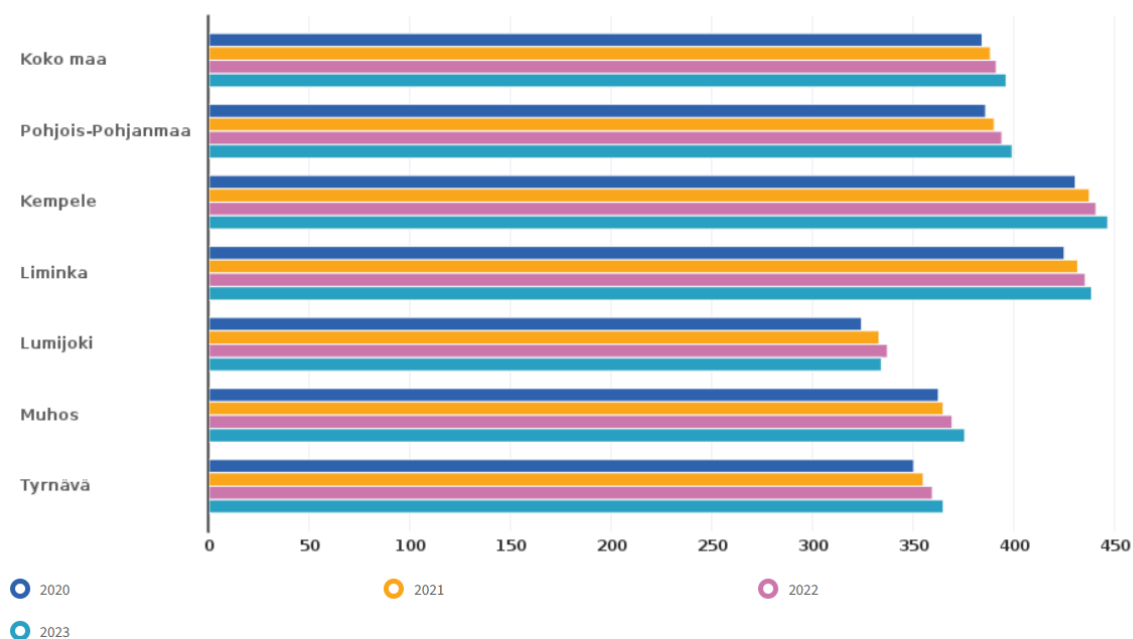
Vuonna 2024

myönnetty 58 kesätyöseteliä, joista 36 sai kesätyöpaikan, joka johti kesätyösetelin tilitykseen työnantajalle, eli 36/58.

3. Koulutus

Koulutustasomittain

info ind. 180 Sukupuoli: Yhteensä

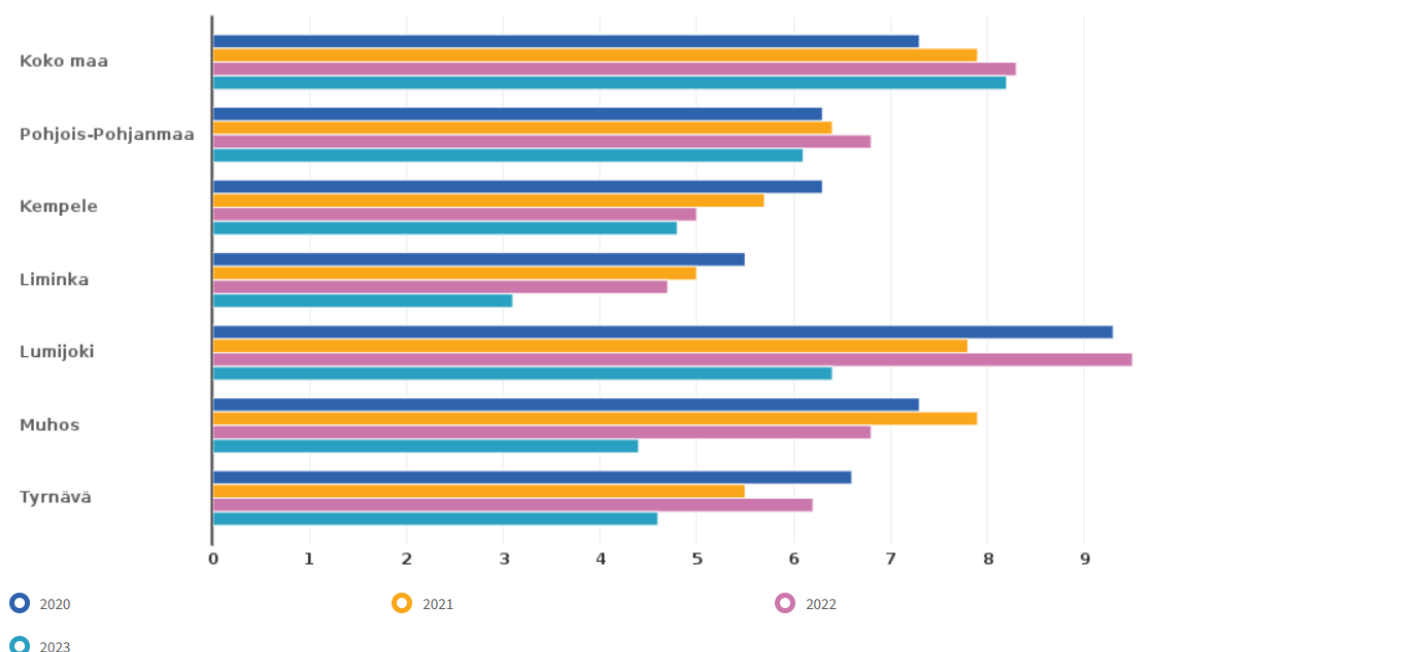

Sotkanet 4.4.2025. Perusasteen jälkeen suoritetun korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti

Pohjois-Pohjanmaan koulutustaso on myös noussut tasaisesti, ja vuonna 2023 se oli 399,1. Tämä tarkoittaa, että maakunnassa koulutustaso on korkeampi kuin koko maassa, mutta kasvu on ollut maltillista. Muhoksen koulutustaso on noussut tasaisesti (362,5 vuonna 2020 ja 375,6 vuonna 2023), mutta se on edelleen hieman alemmalla tasolla alueellisesti katsottuna.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

info ind. 3219 Sukupuoli: Yhteensä

Sotkanet 4.4.2025. Indikaattori mittaa 17–24-vuotiaiden osuuden, jotka ovat jääneet koulutuksen ulkopuolelle, eli eivät ole opiskelijoita tai heiltä puuttuu perusasteen jälkeinen tutkinto. Luku ilmoitetaan prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä, ja väestötietona käytetään keskiväkilukua.

Pohjois-Pohjanmaalla koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus on pysynyt melko vakaana, mutta on laskenut vuoden 2020 6,3 %:sta 6,1 %:iin vuonna 2023. Tämä viittaa siihen, että alueella on suhteellisesti vähemmän nuoria jäämässä koulutuksen ulkopuolelle verrattuna koko maahan. Muhoksella tilanne on parantunut merkittävästi vuosien 2020–2023 aikana: osuus on laskenut 7,3 %:sta vuonna 2020 vain 4,4 %:iin vuonna 2023, mikä kertoo, että alueella on tapahtunut myönteistä kehitystä koulutuksen ulkopuolelle jääneiden vähentämisessä.

Jatkokoulutuksiin sijoittuminen

Muhoksella suurin osa peruskoulun päättävistä nuorista sijoittuu toiselle asteelle. Kunnassa on lukio, sekä kaksi ammatillista oppilaitosta, jotka tarjoavat myös vaihtoehtoja ilman opiskelupaikkaa jääneille opintopolkujen ja -pajojen muodossa.

Varsinainen haku 2022, kotikuntana Muhos, peruskoulun päättäneet 2022

Koulutus	Paikan vastaanottaneet
Lukio	69
Ammatillinen	65-71
Telma	-
Muu valmistava	15

Varsinainen haku 2022, hakukohteena Muhos, peruskoulun päättäneet 2022

Koulutus	Hakijamäärä	Paikan vastaanottaneet
----------	-------------	------------------------

Lukio	138	63
Ammatillinen	495	96
Telma	30	9
Muu valmistava	84	21

Varsinainen haku 2023, kotikuntana Muhos, peruskoulun päättäneet 2023

Koulutus	Paikan vastaanottaneet
Lukio	72
Ammatillinen	66
Telma	-
Muu valmistava	15

Varsinainen haku 2023, hakukohteena Muhos, peruskoulun päättäneet 2023

Koulutus	Hakijamäärä	Paikan vastaanottaneet
Lukio	165	63
Ammatillinen	438	108
Telma	33	15
Muu valmistava	84	18

Varsinainen haku 2024, kotikuntana Muhos, peruskoulun päättäneet 2024

Koulutus	Paikan vastaanottaneet
Lukio	66
Ammatillinen	62-68
Telma	1-4
Muu valmistava	10-13

Varsinainen haku 2024, hakukohteena Muhos, peruskoulun päättäneet 2024

Koulutus	Hakijamäärä	Paikan vastaanottaneet
Lukio	153	63
Ammatillinen	402	103-106
Telma	36	12
Muu valmistava	99	24

Vipunen- tilastot

Muhoksella ammatilliset oppilaitokset tarjoavat vaihtoehtoisia polkuja toisen asteen koulutukseen.

Tuva

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) alkoi 1.8.2022 ja yhdisti aiemmat perusopetuksen lisäopetuksen, lukioon valmistavan koulutuksen (LUVA) ja tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (VALMA). TUVA on suunnattu oppijoille, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa ja jotka tarvitsevat tukea siirtyäkseen lukiokoulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen. Koulutuksen tavoitteena on kehittää

opiskelijan opiskeluvalmiuksia, kuten kielen taitoa, opiskelutaitoja ja elämänhallintaa, sekä mahdollistaa perusopetuksen arvosanojen korottaminen ja lukiokoulutuksen tai ammatillisten opintojen suorittaminen. Koulutus on avoin sekä oppivelvollisille että aikuisille. TUVA-koulutus tarjoaa joustavan koulutuspolun oppivelvollisille (alle 18-vuotiaille), jotka ovat suorittaneet perusopetuksen. TUVA-koulutukseen voi siirtyä myös, jos nuori on keskeyttänyt aiemman koulutuksensa. Asuinkunta voi ohjata nuoren TUVA-koulutukseen, jos hänellä ei ole muuta koulutuspaikkaa.

Opetushallitus

Telma

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA) on suunnattu erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille, jotka eivät sairauden tai vamman vuoksi voi siirtyä tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Koulutus on yksilöllisesti suunniteltu ja kestää 1-3 vuotta opiskelijan tarpeiden mukaan. TELMA:n tavoitteena on kehittää opiskelijan itsenäisyyttä, omatoimisuutta, työelämätaitoja ja kykyä toimia eri ympäristöissä. Opintopolku suunnitellaan yhdessä opiskelijan, huoltajan ja asiantuntijoiden kanssa. Koulutus toteutetaan moniammatillisessa yhteistyössä ja se on osa opiskelijan kokonais kuntoutusta. Koulutukseen haetaan vaativan erityisen tuen kautta.

Opetushallitus

4. Äänestysaktiivisuus

Taulukon tiedot näyttävät miesten ja naisten äänestysaktiivisuuden eduskuntavaaleissa, hyvinvointialuevaaleissa ja kuntavaaleissa vuosina 2021-2023.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023
Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa info ind. 3077	Muhos	miehet			62,4
		naiset			69,9
		yhteensä			66,1
Äänestysaktiivisuus hyvinvointialuevaaleissa info ind. 229		miehet		44,9	
		naiset		51,3	
		yhteensä		48,0	
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % info ind. 3076		miehet			
		naiset			
		yhteensä	52,1		

Sotkanet 1.4.2025

Muhoksella äänestysaktiivisuus on ollut korkeampi eduskuntavaaleissa ja alhaisempi hyvinvointialuevaaleissa ja kuntavaaleissa. Miesten äänestysaktiivisuus on ollut alhaisempi kuin naisten kaikissa vaaleissa. Kuntavaaleissa ja hyvinvointialuevaaleissa äänestäminen on ollut selvästi pienempää, mikä voi liittyä alueellisten vaalien vähäisempään näkyvyyteen ja mielenkiintoon verrattuna valtakunnallisiin vaaleihin.

5. Kuntalaisten hyvinvointi

Perheet

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä(THL)

Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023	2024
Kempele	yhteensä	777	737	828	1 026
Liminka		604	528	521	576
Lumijoki		24	19	104	86
Muhos		270	340	383	445
Tyrnävä		252	287	300	284

Sotkanet 3.6.2025

Muhoksella lastensuojeluilmoitusten määrä on noussut merkittävästi vuoteen 2024 mennessä. SOTE-palvelujen siirtymisellä kunnilta hyvinvointialueille vuonna 2023 voi olla vaikutusta ilmoitusten määrän muuttumiseen vuoteen 2024. Kasvu voi kuitenkin enemmän viitata lisääntyneisiin perheiden haasteisiin tai parempaan ilmoitusaktiivisuuteen.

Lapset ja nuoret

Fyysinen hyvinvointi

Valtakunnallisia Move -mittauksia fyysisen toimintakyvyn seuraamiseksi on toteutettu jokaisessa Suomen koulussa kaikille 5. ja 8. luokkalaisille vuodesta 2016 alkaen. Järjestelmän keskeisenä tarkoituksena on kannustaa lapsia ja nuoria omatoimiseen fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen.

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky. Muhos 2021-2024

Kokonaistulos 2021

Luokka	Pojat	Tytöt	Yhteensä
5. luokka	39,4%	34,5%	37,2%
8. luokka	50%	47,3%	48,6%

Kokonaistulos 2022

Luokka	Pojat	Tytöt	Yhteensä
5. luokka	41,2%	18,6%	31,7%
8. luokka	54,5%	43,4%	49,1%

Kokonaistulos 2023

Luokka	Pojat	Tytöt	Yhteensä
5. luokka	27%	37,5%	31,9%
8. luokka	47,2%	41,9%	44,3%

Kokonaistulos 2024

Luokka	Pojat	Tytöt	Yhteensä
5. luokka	45.2%	22.4%	35.9%
8. luokka	34.5%	26.5%	30.8%

Syksyn 2024 valtakunnallisessa Move!-tiedonkeruussa Muhoksen perusopetuksen 5.-luokkalaisia osallistui

mittauksiin 146 (poikia 87, tyttöjä 59) ja 8.-luokkalaisia 140 (poikia 78 ja tyttöjä 62), yhteensä 286 oppilasta (poikia 165 ja tyttöjä 121).

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky, Muhos, Pohjois-Pohjanmaa ja koko maa 2021-2024

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023	2024
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky info ind. 5477	Koko maa	yhteensä	37,6	38,4	37,0	35,8
	Pohjois-Pohjanmaa		34,6	36,6	35,0	32,8
	Muhos		37,2	31,7	31,9	35,9
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky info ind. 5478	Koko maa	yhteensä	40,9	41,2	40,1	40,4
	Pohjois-Pohjanmaa		37,6	38,3	36,9	37,2
	Muhos		48,6	49,1	44,3	30,8

Sotkanet 14.5.2025

Muhoksen 5. luokan oppilailla heikko fyysinen toimintakyky on vaihdellut vuosina 2021–2024, mutta pysynyt suhteellisen hyvällä tasolla verrattuna koko maahan, jossa heikko fyysinen toimintakyky on vähentynyt hieman. Pohjois-Pohjanmaalla kehitys on ollut tasaista ja kohti parempaa, mutta Muhoksen tulokset ovat osoittaneet suurempia heilahduksia. 8. luokan oppilailla Muhoksessa heikko fyysinen toimintakyky oli alkuvuosina korkeampi kuin muualla, mutta se on laskenut merkittävästi vuosien 2023 ja 2024 aikana, vaikka pysyy edelleen korkeampana kuin koko maassa ja Pohjois-Pohjanmaalla. Muhoksen tuloksissa on nähtävissä suuria vaihteluita, mutta myös parannusta, erityisesti 8. luokan oppilailla.

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Alue	Sukupuoli	2021	2023
Koko maa	yhteensä	18,0	17,4
Kempele		13,4	14,4
Liminka		14,7	11,4
Lumijoki		18,3	19,6
Muhos		20,8	14,6
Tyrnävä		15,6	16,4

Sotkanet 15.5.2025

Muhoksen tilanne erottuu muista alueista sillä, että heikko fyysinen toimintakyky oli aluksi korkeampi vuonna 2021, mutta alueella on nähtävissä merkittävä parannus vuosina 2021–2023. Vaikka Muhoksen kehitys on ollut positiivista, se on edelleen korkeammalla tasolla verrattuna muihin alueisiin.

Osallisuus ja henkinen hyvinvointi

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Alue	Sukupuoli	2021	2023
Koko maa	yhteensä	25,7	26,6
Kempele		23,1	24,6
Liminka		25,4	19,7
Lumijoki		28,0	27,4
Muhos		29,6	26,7
Tyrnävä		29,7	25,1

Sotkanet 14.5.2025

Muhoksella 8. ja 9. luokan oppilaat kokevat terveydentilansa huonommaksi kuin monilla muilla alueilla, mutta vuonna 2023 osuus on laskenut hieman. Terveydentilansa huonoksi kokevien osuus oli korkein vuonna 2021 (29,6 %) mutta laski hieman vuonna 2023 (26,7 %). Vaikka on nähtävissä pientä parannusta, Muhoksen tulos on silti edelleen korkeampi kuin koko maassa ja monilla muilla alueilla. Koko maassa terveydentilan kokemus on hieman heikentynyt, mutta eroja alueiden välillä on selvästi havaittavissa.

Depressiolääkkeistä korvausta saaneet 0 - 17-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023	2024
Pohjois-Pohjanmaa	miehet	0,6	0,6	0,6	0,6
	naiset	1,7	2,0	2,4	2,7
	yhteensä	1,1	1,3	1,5	1,6
Muhos	miehet	0,5	0,8	0,5	0,6
	naiset	1,2	1,4	2,2	2,3
	yhteensä	0,9	1,1	1,3	1,4

Sotkanet 3.6.2025

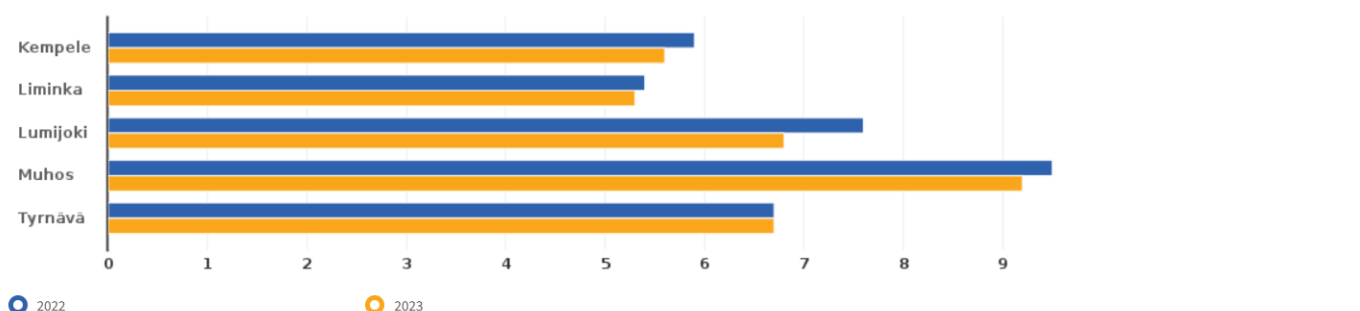
Muhoksella luvut ovat hieman alhaisemmat kuin alueellisesti, mutta sukupuoliero on merkittävä. Tyttöjen osalta kasvu on ollut voimakasta vuodesta 2021, joka voi viitata mielenterveyden haasteiden kasvuun tai hoitokäytänteiden muutokseen.

Työikäiset

Osallisuus ja henkinen hyvinvointi

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

info ind. 306 Sukupuoli: Yhteensä

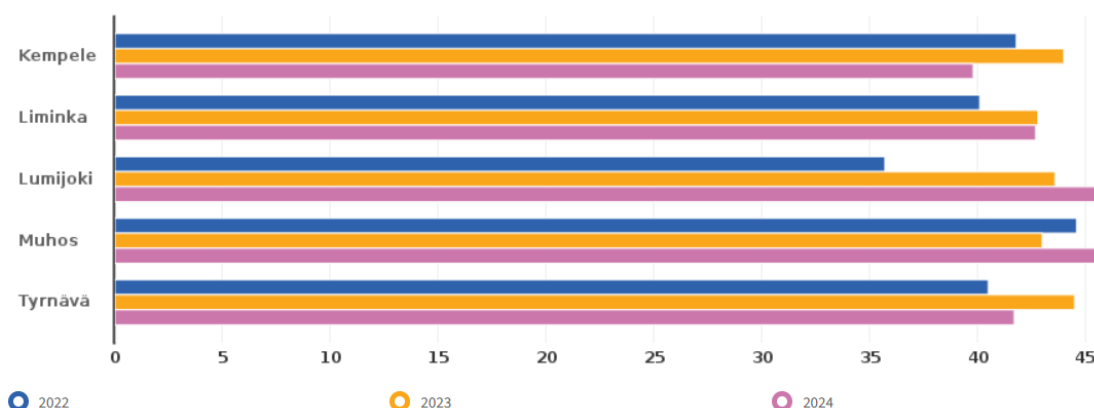

Sotkanet 2.4.2025

Työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuus on hieman laskenut 9,5 %:sta 9,2 %:iin vuosien 2022 ja 2023 välillä, mutta se on edelleen korkeampi verrattuna useimpiin muihin alueisiin. Vaikka lasku on pieni, se voi osoittaa parannuksia työkyvyttömyyden ehkäisyssä. Kuitenkin Muhos erottuu edelleen korkeammalla prosentilla, mikä voi viitata alueen haasteisiin työkyvyttömyyden suhteen.

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

info ind. 2345 Sukupuoli: Yhteensä

Sotkanet 2.4.2025

Muhos erottuu korkealla mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden määrällä vuonna 2022 ja annetulla ennusteella 2024 verrattuna muihin alueisiin. Vaikka Muhoksen luku laskee hieman vuodesta 2022 (44,6) vuoteen 2023 (43,0), se nousee jälleen ennusteessa vuodelle 2024 (46,8), ollen korkein alueista. Tämä voi viitata siihen, että Muhoksella on erityinen tarve mielenterveyspalveluille tai että alueella mielenterveyden ongelmat ovat näkyvämpiä.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Alue	Sukupuoli	2022	2023
Koko maa	yhteensä	2,5	2,4
Kempele		0,7	0,6
Liminka		0,5	0,4
Muhos		1,5	1,3
Tyrnävä		0,5	0,7

Sotkanet 11.4.2025

Muhoksella toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden osuus on 1,3 % vuonna 2023, mikä on merkittävästi korkea alueellisesti mutta edelleen alle koko maan keskiarvon (2,4 %). Muhoksella on jonkin verran enemmän pitkäaikaisia toimeentulotuen saajia verrattuna muihin alueisiin, mutta tilanne on silti kohtuullinen verrattuna valtakunnalliseen tilanteeseen.

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 25 - 64-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Alue	Sukupuoli	2023	2024
Koko maa	yhteensä	21,1	21,3
Pohjois-Pohjanmaa		24,8	24,9
Kempele		23,6	23,7
Liminka		23,2	23,8
Lumijoki		21,6	22,4
Muhos		26,6	27,0
Tyrnävä		25,7	26,0

Sotkanet 7.4.2025. Indikaattori mittaa erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuuden 25–64-vuotiaista prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Oikeus erityiskorvaukseen myönnetään vakavan ja pitkäaikaisen sairauden vuoksi, ja sen saamiseksi tarvitaan erikoislääkärin lausunto.

Muhoksella erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuus on korkeampi kuin muilla alueilla ja se on noussut hieman vuoden 2023 (26,6 %) ja 2024 (27,0 %) välillä. Tämä korkeampi osuus voisi viitata paikallisiin terveyshaasteisiin tai sairastavuustekijöihin.

Ikäihmiset

Fyysinen hyvinvointi

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

Alue	Sukupuoli	2022	2023
Koko maa	yhteensä	347,3	332,3
Kempele		212,0	173,1
Liminka		445,0	511,9
Lumijoki		283,1	100,5
Muhos		599,4	543,2
Tyrnävä		393,2	291,1

Sotkanet 11.4.2025

Muhoksella kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitajaksojen määrä on 543,2 / 10 000 vuonna 2023, mikä on edelleen hyvin korkea luku verrattuna koko maan keskiarvoon. Luku on hieman laskenut vuodesta 2022 (599,4 / 10 000), mutta tilanne on silti huolestuttava.

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Alue	Sukupuoli	2023	2024
Koko maa	yhteensä	60,6	60,6
Pohjois-Pohjanmaa		66,2	65,9
Kempele		64,5	64,4
Liminka		66,8	67,5
Lumijoki		62,4	61,1
Muhos		68,5	68,0
Tyrnävä		67,8	67,5

Sotkanet 7.4.2025. Indikaattori mittaa erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuuden prosentteina vastaavankäisestä väestöstä. Oikeus erityiskorvaukseen myönnetään vakavan ja pitkäaikaisen sairauden vuoksi, ja hakemus edellyttää erikoislääkärin lausuntoa. Väestötietona käytetään keskiväkilukua, ja väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä. Yksi henkilö voi olla oikeutettu useampaan korvaukseen.

Muhoksella erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuus 65 vuotta täyttäneistä on edelleen korkea, vaikka se on hieman laskenut vuoden 2023 (68,5 %) ja 2024 (68,0 %) välillä. Vaikka osuus on laskenut hieman, se pysyy silti alueen korkeimpana. Kyse voi olla esimerkiksi väestörakenteen, terveyshaasteiden tai sairastavuuden tekijöistä.

Osallisuus ja henkinen hyvinvointi

Depressiolääkkeistä korvausta saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023	2024
Pohjois-Pohjanmaa	miehet	10,0	10,3	10,5	10,4
	naiset	15,8	16,1	16,4	16,2
	yhteensä	13,2	13,5	13,7	13,5
Muhos	miehet	14,1	14,2	13,1	12,0
	naiset	17,8	19,6	19,1	19,8
	yhteensä	16,1	17,1	16,2	16,1

Sotkanet 3.6.2025

Muhoksella korvausta saaneiden osuus on selvästi korkeampi kuin alueellisesti. Naisten osalta kasvua on havaittavissa, toisin kuin miehillä lääkkeiden käyttö on vähentynyt.

6. Turvallisuus

Liikenneturvallisuus

Toimintaa Muhoksella vuonna 2024

- Liikenneturvallisuustyöryhmän kokous 21.2.
- Luovilla käynyt 12.4. koulupoliisit
- Viestitty pyöräliikenteestä
- Liikenneturva järjestänyt pakopelin tammikuussa OSAO:lla
- Toimija tilannut heijastimia, joita jaettu varhaiskasvatuksen tapahtumissa
- Käyty läpi kunnan onnettomuuskehitystä yhdessä työryhmän kanssa.
- Liikenneturvallisuustyöryhmän kokous 16.10.
- Kouluterveystarkastuksien yhteyksissä syksyisin keskustellaan kypärän ja heijastimien käytöstä
- Luovin heijastinratsia ja rataratsia pidetty
- Liikenneturva vierailut Muhoksella Luovilla 22.4. ja 29.8. liikenneturvallisuustapahtumassa
- Esikouluikäiset mukana Turvaa tenaville tapahtumassa 2.-3.10.
- Pelastuslaitoksen valistuskäynnit 4.- luokkalaisille

Poliisin tietoon tulleet eräät liikennetrikokset / 1 000 asukasta

Alue	Sukupuoli	2022	2023
Koko maa	yhteensä	8,0	7,7
Kempele		5,1	5,2
Liminka		10,4	8,5
Lumijoki		3,0	
Muhos		8,3	8,6
Tyrnävä		4,9	4,6

Sotkanet 11.4.2025

Vaikka Muhoksella liikennerikosten määrä on hieman kasvanut, se on edelleen suhteellisen lähellä koko maan keskimääräistä tasoa (7,7 vuonna 2023).

Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikennerikkomukset / 1 000 asukasta

Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023
Kempele	yhteensä	13,6	14,2	11,7
Liminka		46,7	41,5	44,9
Lumijoki		8,9	12,1	7,4
Muhos		17,4	15,8	16,8
Tyrnävä		15,8	15,7	15,3

Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan.

Sotkanet 11.4.2025

Muhoksen liikennerikkomusten määrään voivat vaikuttaa myös alueen liikenneolosuhteet. Valtatie 22 ja tie 8300 kulkevat pitkälle Muhoksen rajoilla, ja molemmat ovat vilkasliikenteisiä väyliä. Näiden teiden liikenteen määrä voi osaltaan selittää liikennerikosten tilaston pienen nousun, sillä vilkkaasti liikennöidyillä alueilla on usein enemmän riskejä ja onnettomuuksia.

Päihteet ja rikokset

Päihtyneiden säilöönnotot / 1 000 asukasta

Alue	Sukupuoli	2022	2023
Koko maa	yhteensä	7,6	7,7
Kempele		2,6	2,3
Liminka		1,8	1,7
Lumijoki			
Muhos		3,5	4,5
Tyrnävä		1,2	0,8

Sotkanet 11.4.2025

Muhoksella päihtyneiden säilöönottojen määrä on selvästi noussut, mikä voi viitata joko lisääntyneeseen päihteiden käyttöön tai muutoksiin poliisin toiminnassa.

Päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syylliseksi epäillyt / 1 000 asukasta

Alue	Sukupuoli	2022	2023
Koko maa	yhteensä	11,3	11,2
Kempele		4,6	5,6
Liminka		8,5	5,1
Lumijoki		7,0	
Muhos		22,5	8,8
Tyrnävä		3,2	4,0

Sotkanet 11.4.2025

Muhoksella päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista epäiltyjen määrä on laskenut merkittävästi (22,5:stä 8,8:aan / 1 000 asukasta). Tämä on erittäin huomattava muutos, ja se voi viitata siihen, että alueella on toteutettu tehokkaita toimenpiteitä.

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

Indikaattori kertoo poliisin tietoon tulleiden omaisuusrikosten määrän tuhatta asukasta kohti. Väestötieto perustuu vuoden viimeisen päivän tietoihin. Mukana ovat rikosilmoitukset, rangaistusvaatimusilmoitukset ja rikesakot. Suuri osa rikoksista jää poliisilta huomaamatta, ja rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Omaisuusrikokseen kuuluvat muun muassa varkaudet, ryöstöt, petokset ja maksuvälinepetokset.

Alue	Sukupuoli	2022	2023
Koko maa	yhteensä	41,2	42,9
Kempele		20,5	19,2
Liminka		14,8	14,1
Lumijoki		21,6	9,8
Muhos		23,9	25,5
Tyrnävä		6,4	8,1

Sotkanet 11.4.2025

Muhoksella omaisuusrikosten määrä on noussut, mikä voi liittyä alueen liikenteellisiin erityispiirteisiin, taloudellisiin tekijöihin tai rikollisuuden lisääntyneeseen valvontaan. Vaikka luku on pienempi kuin koko maan keskiarvo, nousu on silti huomionarvoinen.

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran ja kokee omalla paikkakunnalla helpoksi hankkia huumeita, % 8. ja 9. luokan oppilaista

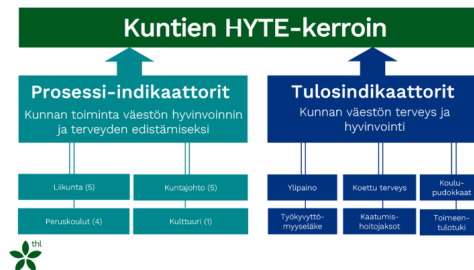
Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2021	2023
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 290	Koko maa	yhteensä	8,1	8,0
	Kempele		5,0	8,1
	Liminka		6,4	2,1
	Lumijoki		4,1	0,0
	Muhos		5,8	5,4
	Tyrnävä		6,8	1,7
Omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) info ind. 4882	Koko maa		47,0	52,6
	Kempele		33,0	47,3
	Liminka		29,4	38,6
	Lumijoki		20,3	21,0
	Muhos		34,1	38,3
	Tyrnävä		50,0	39,7

Sotkanet 14.5.2025

Vaikka huumeiden kokeilu ei ole kasvanut merkittävästi, Muhoksella huumeiden hankkimisen helppouden kokemus on kasvanut vuodesta 2021 vuoteen 2023 (34,1 %:sta 38,3 %:iin). Tämä viittaa siihen, että nuorilla on yhä enemmän mahdollisuuksia saada huumeita. Tämä nostanee esiin tarpeen ennaltaehkäisevälle työlle, jotta voidaan vähentää huumeiden käytön riskiä.

7. Hyte-kerroin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

THL 2025

Hyte-kerroin 0-100

Alue	Sukupuoli	2022	2023	2024
Kempele	yhteensä	69	74	64
Liminka		66	75	73
Lumijoki		46	59	55
Muhos		36	53	60
Tyrnävä		66	61	59

Sotkanet 2.4.2025

HYTE-kerroin mittaa alueen hyvinvointia ja terveyserojen tilaa ja arvot vaihtelevat 0-100 välillä. Korkeampi luku viittaa parempaan hyvinvointiin ja pienempiin terveyseroihin alueella. Muhoksella on ollut selvä parannus hyvinvointi- ja terveyserojen kertoimessa vuosina 2022–2024.

Hyte-kerroin euroa/asukas

Alue	Sukupuoli	2022	2023	2024
Kempele	yhteensä	19,5	20,9	19,2
Liminka		18,7	21,3	21,9
Lumijoki		13,1	16,6	16,4
Muhos		10,2	15,2	18,0
Tyrnävä		18,7	17,4	17,6

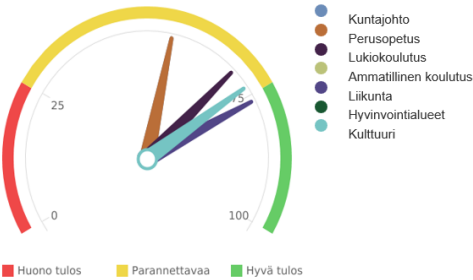
Sotkanet 27.3.2025

Muhoksen HYTE-kerroin nousi vuonna 2024:een 18:aan, mikä viittaa siihen, että kunta on parantanut hyvinvointityönsä laatua ja vaikuttavuutta. HYTE-kerroin määrittää kuntien ja hyvinvointialueiden saaman valtion rahoituksen osittain sen perusteella, kuinka tehokkaasti ne edistävät asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Nouseva kerroin tarkoittaa, että Muhos on onnistunut parantamaan hyvinvointityötään.

TEA-viisari

Teaviisarin tulokset ovat suhteessa hyte-kertoimeen indikaattoreilla. Kunnan hyte-työn edistämisen taso, joka ilmenee TEAviisarin kautta, vaikuttaa siis siihen, kuinka suuri osa valtionosuudesta kunnalle myönnetään. TEA-termi tarkoittaa yhteisön terveydenedistämisasiivisuutta ja Teaviisari mittaa organisaatioiden kykyä integroida terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen osaksi perustoimintaansa. Mittaamisen tavoitteena on arvioida, miten organisaation toimet vaikuttavat kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin Teaviisari.

Kaikki sektorit : Muhos 2024

Pisteet	Muhos	Koko maa
Kaikki sektorit	66	70
Kuntajohto	55	83
Perusopetus	55	64
Lukiokoulutus	69	67
Ammatillinen koulutus	..	66
Liikunta	76	69
Hyvinvointialueet	..	59
Kulttuuri	73	72

Teaviisari Muhos

Taulukossa on vertailtu Muhoksen kunnan ja koko Suomen tasolla eri sektorien toimintaa ja suorituskykyä. Pisteet kertovat siitä, kuinka hyvin kukin alue tai sektori on onnistunut eri arviointikriteereissä verrattuna koko maan keskiarvoon. Muhos pärjää erityisesti liikunnassa ja kulttuurissa, joissa se ylittää koko maan keskiarvon. Tämä kertoo, että Muhoksella on panostettu hyvinvointiin ja kulttuuripalveluihin. Muhoksella on hyvät liikuntapalvelut, kuten uimahalli, kuntosalit, ulkoliikuntapaikat ja myös aktiviteettien järjestämisessä on panostettu erityisesti kuntalaisten hyvinvointiin. Kuntajohto ja perusopetus saavat matalampia pisteitä, mikä viittaa siihen, että näillä sektoreilla voisi olla kehittämisen varaa. Lukiokoulutus on Muhoksella hyvällä tasolla verrattuna koko maahan, mikä on positiivinen havainto.

Vahvuudet

- Liikunnan ja kulttuurin osalta ollaan yleisesti ottaen yli maan keskiarvon, jolla on suuri merkitys hytekertoimeen

Kehitettävää

- Kunta raportoi vuosittain valtuustolle hyvinvointiraportin muodossa, joka on sähköisessä järjestelmässä
- Kunta kehittää osallisuustoimia
- Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä
- Johtoryhmä seuraa väestöryhmien välisiä terveyseroja, kuntalaisten elämän hallintaa, elintapoja ja terveydentilaa

Lähteet

TEAvisari, Muhos. 2025. Saatavissa: <https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=NAKOKULMA&y=2023&y=2021&y=2019&y=2017&y=2015&y=2013&y=2011&r=KUNTA494&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=r>

Sotkanet. 2025. Indikaattorit. Saatavissa: <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/haku?q=>

1 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyössä ovat keskiössä seuraavat strategiat ja päämäärät

- Hyvinvointi ja terveys: Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyön avulla pyritään parantamaan asukkaidensa fyysistä, henkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Tämä sisältää ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, kuten terveyden edistämistä, mielenterveyspalvelujen kehittämistä ja sosiaalisten ongelmien ehkäisyä.
- Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus: Tavoitteena on varmistaa, että asukkaat saavat tarvitsemansa palvelut nopeasti ja helposti. Etäisyydet ja taloudelliset esteet eivät saa estää palveluiden käyttöä. Digitalisaation edistäminen ja kehittäminen.
- Yhteistyö: Kunnan ja hyvinvointialueen strategiat korostavat yhteistyötä eri sektoreiden välillä. Tavoitteena on luoda kokonaisvaltaisia hyvinvointiratkaisuja, jotka tukevat asukkaita eri elämänvaiheissa.
- Osallisuus: Kunta ja hyvinvointialue haluavat, että asukkaat voivat osallistua yhteisönsä kehittämiseen ja vaikuttaa omiin palveluihinsa. Tämä lisää yhteisön hyvinvointia ja parantaa asukkaiden elämänlaatua.
- Kestävä kehitys ja resurssit: Yhteistyön avulla pyritään varmistamaan, että hyvinvointipalvelut ovat taloudellisesti kestäväällä pohjalla. Kunnan ja hyvinvointialueen tulee käyttää resursseja tehokkaasti, jotta palvelut ovat saatavilla myös tulevaisuudessa.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueeseen kuuluu 30 kuntaa, joista 11 on kaupunkeja. Kunnat on jaettu Oulua lukuun ottamatta viiteen osa-alueeseen: Oulunkaari, Oulun eteläinen, Koillismaa, Lakeus ja Rannikkoseutu. Muhoksen kunnan lisäksi Lakeuteen kuuluvat Hailuoto, Kempele, Liminka, Lumijoki ja Tyrnävä. Uudistuksen jälkeen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ovat hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä ehkäisevä päihdetyö kuntatasolla (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612 / 2021.) Uutena tehtävänä kunnille tuli yhteistyön tekeminen hyvinvointialueen kanssa.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2025 - 2029

2 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Kaikki kuntalaiset

- Kuntastrategia <https://muhos.fi/muhoksen-kunta/talous-ja-strategiat/kuntastrategia/>
- Elinvoimaohjelma <https://muhos.fi/muhoksen-kunta/talous-ja-strategiat/saannot-ja-ohjeet/>
- Maapoliittinen ohjelma <https://muhos.fi/muhoksen-kunta/talous-ja-strategiat/saannot-ja-ohjeet/>
- Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2021 <https://muhos.fi/wp-content/uploads/2022/06/Arviointikertomus-2021-Muhoksen-kunta.pdf>
- Muhoksen laaja hyvinvointikertomus 2021-2025 <https://muhos01.oncloudos.com/kokous/20221941-3-1.PDF>
- Osallisuussuunnitelma <https://muhos.fi/muhoksen-kunta/talous-ja-strategiat/saannot-ja-ohjeet/>
- Muhoksen kunnan kulttuuri-ohjelma 2021-2025 <https://muhos.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kulttuuri/kulttuuri-ohjelma-2021-2025/>
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointiohjelma https://pohde.fi/tietoa-meista/yhteisty-ja-kumppanit/hyvinvoinnin-edistaminen/?utm_source=chatgpt.com

Lapset ja nuoret

- Oulun seudun kuntien lapsi- ja nuorisopolitiikka 2025 http://oulu.ouka.fi/seutu/Tukeva2/Oulun%20seudun%20LNPO/Raportti_Oulun%20seudun%20kuntien%20lapsi-%20ja%20nuorisopolitiikka%202025.pdf
- Nuorisotyön perussuunnitelma NUPS https://muhos.fi/wp-content/uploads/2024/11/NUPS_2024_Muhos.pdf

Varhaiskasvatus ja opetus

- Varhaiskasvatussuunnitelma <https://muhos.fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus-ja-esiopetus/varhaiskasvatus-muhoksella/>
- Esiopetussuunnitelma <https://muhos.fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus-ja-esiopetus/esiopetus/>
- Opetussuunnitelmat <https://muhos.fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/opetussuunnitelma/>
- Kulttuurikasvatussuunnitelma <https://muhos.fi/kasvatus-ja-koulutus/tahtireitti/>

Työikäiset ja perheet

- Lähisuhde- ja perheväki-ohjelma <https://www.muhos.fi/wp-content/uploads/2015/08/lahisuhde-perhevaki-ohj.pdf>

Ikääntyneet

- Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi <https://www.muhos.fi/wp-content/uploads/2020/01/Vanhuspoliittinen-ohjelma-2020-2024-9.1.2019-%C2%A7-2.pdf>

3 Hyvinvointisuunnitelma

2025-2029	Painopiste	Toimenpide	Arviointi
Kaikki kuntalaiset	Hyvinvoinnin eri osa-alueiden tukeminen ja tiedon lisääminen Yhteisöllisyyden tukeminen Osallisuuden tukeminen	Tapahtumayhteistyö Vuosittaisen kunnan hyvinvointiviikon toteuttaminen Tuetaan järjestöjen toiminnan toteutumista Osallistava budjetointi Kuntalaisfoorumit Viestintä (some, Tervareitti, Kotipitäjä, Kultsi)	Kuntalaiskysely Avustushaun lkm Vuosittainen raportointi osallistavan budjetoinnista Raportointi kuntalaiskyselyn tuloksista
Perheet	Perheiden tukeminen ja yhteistyö	Koulujen vanhempainillat lisäävät elämänhallintaa. OKM:n avustus perheiden liikuntaneuvonnan kehittämiseen	Kyselyjen toteuttaminen vanhemmille RE-AIM-malli tai muu rahoittajan määrittelemä kriteeristö

Lapset / varhaiskasvatus	Kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamassa kokonaisuudessa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hänen hyvinvointiaan. Jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on oikeus saada varhaiskasvatusta. Laadukkaan esiopetuksen totettaminen.	Turvataan, että kunnassa on riittävästi varhaiskasvatuspaikkoja päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Kunnassa tarjotaan avoimen varhaiskasvatuksen kerhotoimintaa yli 2 v. Kunnassa on mahdollisuus yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteliin Muhoksen kunnan alueella. Huolehditaan riittävästä resurssoinnista osaavaan ja kelpoiseen henkilöstöön.	Palvelusetelien lkm
Nuoret/ vapaa-aika	Nuorten mielenterveyteen liittyvien haasteiden tunnistaminen ja ennaltaehkäisevätyö	Koulunuorisotyön kehittäminen ja resurssointi Mukava- Muhoksen harrastamisen malli jatkuu 1.9.2025 Yhteistyön tehostaminen päihdetyössä Järjestö- ja hankeyhteistyön tehostaminen nuorisopalveluissa Nuorisotoimen toiminnan ja näkyvyyden/saavutettavuuden lisääminen kunnassa, nuoret enemmän osalliseksi toimintaa ja suunnittelua. Somenäkyvyyden tehostaminen	Hankeraportointi Tarveselvitykset/kyselyt Seuraajamäärät

AP- ja IP-toiminta	Lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja terveyden tukeminen Perheiden arjen tukeminen	AP/ IP toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja riittävä resurssointi sekä esihenkilön riittävä aika toiminnan kehittämiseen. Kesäiipparitoiminnan mahdollisuuksien kartoittaminen -Lapset yksin kesäaikana ja vanhemmilla hankalaa sovittaa lomat sekä työelämä koulujen loma-aikoina. Toiminnalla pyritään vähentämään lasten yksinoloa ja helpottamaan perheen ja työelämän yhteensovittamista.	Kerätään palautetta Tarvekysely toiminnan kehittämiseksi Kysely muhoslaisille perheille syksyllä
Alakoulu	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen terveystietokasvatuksen kautta Psyykkisen hyvinvoinnin tukeminen ennaltaehkäisevällä toiminnalla Lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn vahvistaminen Osallisuuden tukeminen	Oppitunneilla teemoina terveelliset elämäntavat, unen merkitys, hygienian ylläpito, digiterveys sekä mielen hyvinvoinnin tukeminen Työpajoja ravitsemuksesta Tunnetaitojen ja stressinhallinnan harjoitukset (Friends, Lion Quest, Tunne- ja turvataitokasvatus) Kiva koulu-ohjelma kiusaamisen ehkäisyyn Liikunnalliset välitunnit Liikuntahaasteet osaksi koulupäiviä Lasten ja nuorten osallistaminen tilojen ja viihtyvyyden suunnitteluun Oppilaskummi ja vertaisryhmätoiminnan kehittäminen Perheiden tukeminen ja terveystietokasvatuksen lisääminen erityisesti	”Hyvinvointilaatikko” tai muu palautejärjestelmä oppilaiden käyttöön Koulun omat kyselyt Move! mittaus THL:n valtakunnalliset terveystietokyselyt Kerätään palautetta

Yläkoulu	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen terveyskasvatuksen kautta Lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn vahvistaminen Osallisuuden tukeminen	Määräaikaistarkastukset Välituntiliikunta ja erilaiset tapahtumat ja aktiviteetit koululla. Lasten ja nuorten osallistaminen koulun toiminnan suunnitteluun. Nuorisovaltuuston ja oppilaskunnan osallistaminen edistämällä ajatusta jonkin ryhmän (koulun oppilaat/nuoret yleensä) edustamisesta. Koulunuorisotyöhankkeen kartoittaminen	Koulun omat kyselyt Move! mittaus THL:n valtakunnalliset terveyskyselyt Kerätään palautetta
----------	---	---	---

Lukio	Nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen Nuorten fyysisen toimintakyvyn vahvistaminen Psyykkisen hyvinvoinnin tukeminen ennaltaehkäisevällä toiminnalla Osallisuuden tukeminen	School to belong –toiminta yksinäisyyden vähentämiseksi Hyvinvoinnin vuosikello Lukiossa hyvinvointitutorit Liikkuva opiskelu -toiminta Liikuntaan kannustaminen hyppytyneilla ja välitunneilla (esim. pingis, biljardi, koris). Jännitän/stressinpoisto -ryhmä Hyvinvointipysäkki -toiminta Ykkösillä huoliseulat ja sen jälkeen ryhmänohjaaja jututtaa oman ryhmänsä jokaisen opiskelijan, samoin opo jokaisen lukiolaisen. Ykkösten tutustumisiltapäivä ja ryhmäytymistapahtumat Koko koulun yhteisölliset teemapäivät ja retket Opiskelijakunnan hallituksen kanssa teemat mm. energiajuomien, kouluaihana kiellettyjen nikotiinipussien käytön ja vapetuksen vähentämiseksi. Rakennuksessa ja pedagogiassa esteettömyyden varmistaminen. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteet	Koulun omat kyselyt THL:n valtakunnalliset terveyskyselyt Kerätään palautetta
-------	--	---	--

Työikäiset -Työllisyyspalvelut	Työikäisten työkyvyn ylläpitäminen Kohti työ- ja toimintakykyä	Taataan omaehtoisia liikuntamahdollisuuksia työikäisille Työttömien kuntosali- ja uintivuoron jatkaminen Liikuntaneuvonnan palvelupolku Maksuttomien aktiviteettien tarjoaminen yhteistyössä kunnassa toimivien tahojen kanssa. Sosiaalisen kuntoutuksen hanketoiminnan kartoittaminen Sidosryhmäyhteistyön tehostaminen	Kerätään palautetta Kyselyt Liikuntaneuvonnan vaikutusten arvioinnin mittarit
Ikäihmiset -Vanhus- ja vammaisneuvosto	Toimintakyvyn ylläpitäminen	Esteettömyyden huomioiminen arjessa Elintapaohjausta viestinnän ja tapahtumien kautta Sidosryhmäyhteistyö viestinnän tehostaminen Liikuntaneuvonnan palvelupolku Yhteistyö hankkeiden kanssa esim. Löydetään yhdessä! -hanke Vanhusten viikko	Esteettömyyskartoitukset Toimenpiteiden seuranta. Kävijä lkm

Oulujoki-opisto	Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen opetuksen palvelujen tuottaminen nykyisellä tasolla Elinikäisen oppimisen tukena Kansalaisopistopalvelujen toteuttaminen osana kunnan veto- ja pitovoimaa.	Laajan kurssi- ja opetuskattauksen tarjoaminen myös tulevana vuosina. Tuottaa kursseja joiden opinnoista saatavat opintopisteet käyvät myös jatko-opinnoissa Tavoitteena kohdentaa kursseja erityisryhmille, kuten miehet ja työikäiset Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatiminen ja käyttöönotto. Osaamisperusteisten kurssien käyttöönotto asteittain. Viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen monikanavaiseksi, saavuttavaksi ja vaikuttavaksi.	Kurssien lkm Osallistujien lkm
Kulttuuripalvelut	Kulttuuripalveluiden toteuttaminen yhdenvertaisesti kaikille kohderyhmille. Kulttuurihyvinvointityön edistäminen erityisesti osallisuuden ja paikallisidentiteetin kautta. Kulttuuriperintötyön ylläpito ja vahvistaminen sekä vastuu kunnan kulttuurikasvatustyöstä yhdessä oppilaitosten kanssa. Kulttuuripalveluiden toteuttaminen osana kunnan veto- ja pitovoimaa. Toiminnan perustaminen kestävän kehityksen arvoille. Tapahtumien konsepteja kehitetään vastaamaan ajan ja ihmisten tarpeita.	Tuotetaan tapahtumia kaiken ikäisille Kulttuurityön toteuttaminen yhteistyössä muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Kulttuuriperintötyötä tehdään yhteistyössä muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Kulttuurikasvatussuunnitelman päivittäminen. Alueellinen kulttuurityö	Kulttuurihyvinvoinnin toteutumista seurataan TEA-viisarin ja kulttuuripalveluiden omien kuntalaiskyselyiden kautta. Kävijä lkm

Liikuntapalvelut	Soveltava liikunta Aktivoidaan liian vähän liikkuvia kuntalaisia Hyvinvoivat liikuntaseurat	Yhteistyöverkoston rakentaminen soveltavan liikuntaan Saavutettavat ja laadukkaat ulkoliikuntapaikat Ryhmäliikuntamahdollisuuksien lisääminen Liikuntakalentereiden ylläpito Senioripassin jatkaminen Liikuntaneuvontapalvelut Liikkumisohjelman laatiminen Vahvistetaan yhteistyötä seurojen ja paikallisten toimijoiden kanssa	Kävijät lkm Kyselyt ja palautteet
Tekniset palvelut	Asumisen palvelujen kunnossapito Toimivat leikkipuistot Turvallinen liikkuminen	Esteettömyyskartoitus Kävelyn ja pyöräilyn väylien rakentaminen hoito ja kunnossapito Leikkipuistojen uusiminen ja kehittäminen. Peruskorjausohjelman mukainen toiminta; Katujen peruskorjaus Kirkonkylän alakoulun liikuntasalin rakentaminen Kirkkosaaren uuden asuinalueen rakentaminen	Toimenpiteiden seuranta

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

Elokuu 2025 Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta

Syyskuu 2025 Kunnanvaltuusto

4 Suunnitelman laatijat

5 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä